

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

IŠMOKA VERSLO PLANUI ĮGYVENDINTI

Nuo š. m. lapkričio 19 d. iki gruodžio 21 d. bus kviečiama teikti paraiškas iki 16 000 Eur išmokai, skirtai verslo planui įgyvendinti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“. Šiam paraiškų priėmimui skirta 1,6 mln. Eur iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir valstybės biudžeto lėšų.

Šios priemonės prioritetas – socialinės įtraukties skatinimas, skurdo mažinimas ir ekonominė plėtra kaimo vietovėse. Parama teikiama ne žemės ūkio verslui kurti – ja siekiama įvairinti veiklą, kurti mažas įmones ir darbo vietas.

Parama skiriama fiziniams asmenims, nevykdžiusiems ekonominės veiklos nuo 2017 m. gegužės 19 d. iki 2018 m. gegužės 19 d., taip pat naujai įsteigtiems (registruotiems ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. iki paraiškos pateikimo) privatiems juridiniams asmenims.

Didžiausia išmokos suma verslo planui įgyvendinti – 16 000 Eur. Paramos gavėjas turi įsipareigoti tinkamai įgyvendinti verslo planą, t. y. atlikti visas verslo plane numatytas investicijas, sukurti ir 3 metus išlaikyti ne mažiau kaip 1 darbo vietą, taip pat vykdyti pelningą ekonominę veiklą.

Verslo plane suplanuotos išlaidos turi būti būtinos verslo planui įgyvendinti ir ekonominei veiklai vykdyti, tiesiogiai susijusios su remiama ekonomine veikla ir yra ne mažesnės negu prašomos išmokos dydis. Nereikalaujama pateikti išlaidų pagrindimo ir patyrimą patvirtinančių dokumentų.

Išmoka mokama 2 dalimis: pirmoji išmokos dalis (50 proc.) mokama po to, kai priimamas sprendimas skirti paramą, o likusi dalis (50 proc.) mokama tuo atveju, jeigu verslo planas įgyvendinamas tinkamai.

Paraiškos ir papildomi dokumentai (popierine forma) turi būti pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos arba gali būti pateikti ir per ŽŪMIS. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir kt.) pateiktos paraiškos nepriimamos.

Naujovės:

Lyginant su paramos administravimo sistema, kai atlyginamos faktiškai patirtos ir apmokėtos tinkamos finansuoti išlaidos, išmokos administravimo modelis yra paprastesnis, mažinantis pareiškėjų ir paramos gavėjų administracinę našlą:

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

1) **sumažinti reikalavimai išlaidoms.** Verslo plano įgyvendinimas finansuojamas, jeigu suplanuotos išlaidos yra būtinos verslo planui įgyvendinti, yra susijusios su remiama veikla, yra ne mažesnės negu prašomos išmokos dydis;

2) **atsisakyta dalies tinkamumo sąlygų.** Nereikalaujama paskutiniaisiais verslo plano įgyvendinimo metais pasiekti 2 proc. grynąjį pelningumą (tiesiog reikalaujama veikti pelningai), nereikalaujama pateikti komercinių pasiūlymų tinkamų finansuoti išlaidų pagrindimui, nereikalaujama pagrįsti skolintų lėšų;

3) **atsisakyta dalies įsipareigojimų.** Nereikalaujama įsipareigoti drausti paramos lėšomis įgytą turtą, pateikti paskolos sutartis;

4) **patikslinti atrankos kriterijai.** Pirmumo balai projektui teikiami, jeigu įsipareigojama sukurti ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyti nesezoninę darbo vietą; jeigu projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvoje; jeigu pareiškėjas yra neseniai (ne anksčiau kaip 1 m. iki paraiškos pateikimo) iš emigracijos grįžęs asmuo; jeigu pareiškėjas arba jo sutuoktinis yra gavęs subsidiją būstui kaimo vietovėje įsigyti pagal Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymą; jeigu pareiškėjas ilgiau negu 1 metus yra registruotas kaimo vietovėje; jeigu pareiškėjas yra iki 40 m. arba vyresnis negu 54 m.; jeigu pareiškėjas – negalią turintis asmuo; jeigu pareiškėja – moteris;

5) **atsisakyta paramos sutarčių.** Sprendimą dėl paramos skyrimo priims Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

6) **supaprastintos paramos paraiškos ir verslo plano formos.** Verslo plano forma sutrumpinta 6 kartus, o paraiškos forma 2 kartus.

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo nuo 2018 m. taisyklės, kai išmoka verslo planui įgyvendinti yra ne didesnė kaip 16 000 Eur, patvirtintos 2018 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 3D-773.

Kilus papildomų klausimų prašome kreiptis į ŽŪM 2 Europos Sąjungos paramos skyriaus vyr. specialistę Dalią Rutkauskaitę, el. p. dalia.rutkauskaite@zum.lt; tel.: +37052391267

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

PARAMA NE ŽEMĖS ŪKIO VERSLUI KURTI

Nuo š. m. lapkričio 2 d. yra kviečiama teikti paraiškas iki 40 000 Eur paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“. Paraiškas bus galima teikti iki š. m. lapkričio 30 d. Šiam paraiškų priėmimui skirta 3,4 mln. Eur iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir valstybės biudžeto lėšų.

Šios priemonės prioritetas – socialinės įtraukties skatinimas, skurdo mažinimas ir ekonominė plėtra kaimo vietovėse. Parama teikiama ne žemės ūkio verslui kurti – ja siekiama įvairinti veiklą, kurti mažas įmones ir darbo vietas.

Parama skiriama fiziniams asmenims, nevykdžiusiems ekonominės veiklos nuo 2017 m. gegužės 2 d. iki 2018 m. gegužės 2 d., taip pat naujai įsteigtiems (registruotiems ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. iki paraiškos pateikimo) privatiems juridiniams asmenims.

Didžiausia paramos suma verslo planui įgyvendinti – 40 000 Eur. Finansuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

Tinkamomis finansuoti pripažįstamos šios išlaidos: statinių statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas, naujos technikos ir (arba) įrangos įsigijimas, verslo infrastruktūros kūrimas, bendrosios išlaidos.

Paraiškos ir papildomi dokumentai (popierine forma) turi būti pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir kt.) pateiktos paraiškos nepriimamos.

Naujovės:

Lyginant su 2017 m. ne žemės ūkio verslų pradžios finansavimo sąlygomis, 2018 m. numatyti šie pakeitimai:

1) **sumažintas neremiamų veiklų sąrašas.** Nuo šiol be kitų remiamų ne žemės ūkio verslų bus remiama mažmeninė prekyba, konsultavimas buhalterinės apskaitos ir mokesčių klausimais, taip pat stovyklaviečių įkūrimas ir veikla;

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

2) **supaprastinti reikalavimai valdyti nekilnojamąjį turtą.** Nuo šiol įrodymai, kad nekilnojamasis turtas, į kurį planuojama investuoti paramos lėšomis, valdomas teisėtai, galės būti pateikti ne kartu su paraiška, o vėliau – iki paramos sutarties pasirašymo dienos;

3) **patikslinti atrankos kriterijai.** Pirmumo balai projektui teikiami, jeigu įsipareigojama sukurti ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyti daugiau negu 1 darbo vietą; jeigu projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvoje; jeigu pareiškėjas yra neseniai (1 m. iki paraiškos pateikimo) iš emigracijos grįžęs asmuo; jeigu pareiškėjas arba jo sutuoktinis yra gavęs subsidiją būstui kaimo vietovėje įsigyti pagal Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunos šeimoms įstatymą; jeigu pareiškėjas ilgiau negu 1 metus yra registruotas kaimo vietovėje; jeigu pareiškėjas yra iki 40 m. arba vyresnis negu 54 m.; jeigu pareiškėja – moteris;

4) **supaprastintos paramos paraiškos ir verslo plano formos.**

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2018 m. pateiktoms paraiškoms patvirtintos 2018 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 3D-721. Taisyklės galite rasti čia: <http://old.zum.lt/index.php?-802909611>

Kilus papildomų klausimų prašome kreiptis į ŽŪM 2 Europos Sąjungos paramos skyriaus vyr. specialistę Dalią Rutkauskaitę, el. p. dalia.rutkauskaite@zum.lt; tel.: +37052391267

AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ REGISTRAVIMO PROCEDŪROS IR AKTUALIJOS

Augalų apsaugos produktus registruoja Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 nuostatomis. Augalų apsaugos produkto gamintojas arba jo įgaliotas asmuo pateikia duomenis apie augalų apsaugos produktą ir jame esančias veikliąsias medžiagas, vadovaujantis Europos Komisijos teisės aktais.

Tarnyba, gavusi paraišką ir dokumentus, įvertina dokumentuose pateiktą informaciją apie augalų apsaugos produktą tapatumą, fizikines ir chemines savybes, analizės metodus, poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, veiksmingumą ir nustato naudojimo reikalavimus, naudojimo apribojimus, rizikos mažinimo priemonės (asmeninės apsaugos priemonės, saugų purškimo laiką, apsaugos zonos iki vandens telkinių ir kt.), saugos priemonės, kurių reikia laikytis augalų apsaugos produktų naudojimo metu. Ši informacija pateikiama registruoto augalų apsaugos produkto etiketėje.

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

Registruojami tik tokie augalų apsaugos produktai, kurių veikliosios medžiagos patvirtintos Europos Sąjungoje ir vertinimo metu nustatytas saugus naudojimas žmonių sveikatai, vartotojui, aplinkai ir augalų apsaugos produktas yra veiksmingas nuo kenksmingųjų organizmų.

Įregistravus augalų apsaugos produktą sprendimo dokumentas, registruotų augalų apsaugos produktų profesionaliajam ar neprofesionaliajam naudojimui etiketės ir sąrašai skelbiami Tarnybos interneto tinklalapyje.

1. Augalų apsaugos produkto vertinimas zonoje

Tai įprasta procedūra. Pagal ją registruojama dauguma augalų apsaugos produktų. Siekiant išvengti darbo dubliavimo, palengvinti registracijos procesą ir paspartinti augalų apsaugos produktų patekimą į rinką, Europos Sąjunga suskirstyta į 3 augalų apsaugos produktų registravimo zonas: Šiaurės, Vidurio ir Pietų. Lietuva priskirta prie Šiaurės zonos kartu su Latvija, Estija, Suomija, Danija, Švedija. Pareiškėjas, t. y. augalų apsaugos produkto gamintojas arba jo įgaliotas asmuo, dokumentus apie norimą registruoti augalų apsaugos produktą pateikia zoninei valstybei narei (registracijos ataskaitos rengėjai) ir toms valstybėms narėms, kuriose nori registruoti augalų apsaugos produktą.

Augalų apsaugos produktas gali būti pirmą kartą įregistruojamas Lietuvoje tiek profesionaliajam, tiek neprofesionaliajam naudojimui. Pasibaigus įregistravimo laikui, registracija gali būti atnaujinta tiek profesionaliajam, tiek neprofesionaliajam naudojimui.

2. Augalų apsaugos produkto registravimas pagal abipusio pripažinimo procedūrą

Pareiškėjas, t. y. registracijos savininkas kitoje valstybėje narėje, pats arba per atstovą, – tą, kuris gali teikti paraišką ir dokumentus Valstybinei augalininkystės tarnybai registruoti tą patį augalų apsaugos produktą tam pačiam naudojimui ir laikantis panašios žemės ūkio praktikos kitoje valstybėje narėje pagal abipusio pripažinimo tvarką, kai augalų apsaugos produktą įregistravo tai pačiai zonai priklausanti valstybė narė (šiuo atveju privaloma pripažinti augalų apsaugos produkto registraciją). Registraciją privalo pripažinti šalis narė, kuriai teikiamas prašymas pagal abipusio pripažinimo procedūrą, šiuo atveju Lietuva, jeigu tenkinamos registracijos sąlygos, t. y. produktas yra saugus naudoti ir efektyvus.

Pareiškėjas – tas, kuris teikia paraišką registruoti augalų apsaugos produktą šalyje. Registracijos savininkas – tas, kuris turi registracijos liudijimą kitoje šalyje, pagal kurios registracijos sąlygas norima registruoti augalų apsaugos produktą mūsų šalyje.

Informaciją apie augalų apsaugos produktų registravimą Lietuvoje rasite Tarnybos internetiniame puslapyje: <http://www.vatzum.lt/lt/administracine-informacija/veiklos-sritys/augalu-apsaugos-produktu-registravimas/>

3. Leidimas teikti rinkai augalų apsaugos produktus išimties tvarka

Esant ypatingoms aplinkybėms, jei šalyje atsirado kenksmingųjų organizmų, kurių negalima sunaikinti registruotais augalų apsaugos produktais ar kitomis priemonėmis, arba dėl kitų svarbių priežasčių, gali būti

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

išduodamas leidimas įvežti ir naudoti Lietuvoje neregistruotus augalų apsaugos produktus ne ilgesniam kaip 120 dienų laikotarpiui. Dėl leidimo gali kreiptis registracijos savininkas, asociacijų atstovai ar kiti fiziniai ar juridiniai asmenys ir pateikti reikiamus dokumentus. Valstybės rinkliava už leidimą 120 d. – 868 Eur, už mažais plotais auginamus augalus – 144 Eur. Tarnyba įvertina pateiktus duomenis ir priima sprendimą dėl leidimo išdavimo per 2 savaites nuo visų dokumentų pateikimo.

Informaciją apie leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus išimties tvarka (120 d.) išdavimą rasite: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.DD85D8CC3E1A>

4. Leidimas prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams

Kitoje ES valstybėje (nepriklausomai nuo zonos) registruotas augalų apsaugos produktas gali būti tiekiamas rinkai Lietuvoje arba galima įsivežti jį savo reikmėms, jei šis produktas savo sudėtimi yra tapatus augalų apsaugos produktui, registruotam Lietuvoje.

Leidimui gauti pareiškėjas, t. y. fizinis arba juridinis asmuo, pateikia prašymą ir dokumentus (informaciją apie įvežamą produktą, įvežamo produkto etiketės projektą lietuvių kalba, informaciją apie pakuotes ir perpakuojančią įmonę, valstybės rinkliavos sumokėjimo kopiją). Tarnyba siunčia paklausimą valstybei narei, iš kurios norima tiekti augalų apsaugos produktą. Gavusi atsakymą, tarnyba vertina abiejų augalų apsaugos produktų tapatumą. Informaciją apie leidimus prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams rasite taisyklėse:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.CC59905D8563/IgqNwMetSG>

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Augalų apsaugos produktų registravimo skyrių: kristina.valioniene@vatzum.lt; raimonda.grigaite@vatzum.lt

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

RUBRIKA: DAŽNIAUSIAI ŪKININKŲ UŽDUODAMI KLAUSIMAI SUSITIKIMŲ RAJONUOSE METU

BENDROJI ŽEMĖS ŪKIO POLITIKA PO 2020 M. TIESIOGINĖS IŠMOKOS PO 2020 M.

Pasisakome prieš BŽŪP biudžeto mažinimą, kuris niekaip nekoreliuoja su didesniais aplinkosauginiais reikalavimais. Netenkina, kas yra siūloma Lietuvai dėl tiesioginių išmokų dydžio. Netenkina kaimo plėtros bendrafinansavimo lygio keitimas. Pritariame orientacijai į tikslus, bet tam reikia ir didelės veiksmų laisvės pačiai valstybei nusistatyti reikalavimus.

Europos Komisija teisės aktų projektus dėl BŽŪP ateities po 2020 metų pateikė š. m. birželio mėn. Šiuo metu vyksta reglamentų projektų nagrinėjimas Tarybos darbo grupėse, savo nuomonės dar nėra pateikę ir Europos Parlamentas, **todėl tai yra labai ankstyva stadija**. Galime akcentuoti kelis dalykus:

- Bandoma keisti požiūrį, t.y. **orientuotis į tai, koks yra galutinis rezultatas**, o ne į tai, kaip sėkmingai laikomasi taisyklių;
- Bus **vienas BŽŪP Strateginis planas**, apjungiantis kaimo plėtrą, tiesiogines išmokas ir dalį bendro rinkos organizavimo priemonių;
- **Mažinamas visas BŽŪP biudžetas**. Lietuvai siūloma simboliškai didinti tiesiogines išmokas (2027 metais 204 EUR/ha, arba 79 proc. nuo ES vidurkio) ir 15 proc. mažinti kaimo plėtros finansavimą (einamosiomis kainomis);
- **Siūloma didinti nacionalinį indėlį bendrafinansuojant kaimo plėtros priemones;**
- **Siūloma taikyti privalomą tiesioginių išmokų ribojimą** (pradedant nuo 60 tūkst. EUR, baigiant 100 tūkst. EUR, virš šios sumos nieko daugiau nebemokant);
- **Siūloma stiprinti aplinkosauginę ambiciją.**

ATEITIES PERSPEKTYVOS PIENO SEKTORIUJE.

Globaliu požiūriu, pieno sektorius turi puikias perspektyvas: gyventojų skaičius pasaulyje auga, pieno gaminių vartojimas didėja. Lietuvoje turime stiprią pieno pramonę, kuri perdirba ketvirtadaliu daugiau pieno, negu superka iš Lietuvos pieno gamintojų. Tačiau susiformavusi pieno sektoriaus struktūra (kai pieno perdirbimo sektoriuje yra oligopolinė rinkos struktūra, o pieno gamintojų yra daug, jie smulkūs ir nėra organizuoti), sąlygoja tai, kad pieno gamintojai pralaimi derybose dėl kainų.

Siekiant stiprinti pieno gamintojų derybines galias, yra siekiama: skatinti pieno gamintojų bendradarbiavimą (kooperacija, pieno gamintojų grupės ir kt.), reglamentuoti kainodaros principus (identifikuoti pieno kainą lemiančius veiksnius ir įvertinti jų įtaką kainos pokyčiams (kainos formulė), skatinti

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

ilgesnės trukmės pieno pirkimo pardavimo sutarčių pasirašymą ir pan.). **Pieno gamintojų įsitraukimas į asocijuotas pieno gamintojų organizacijas, dalyvavimas kooperacijoje padėtų pieno gamintojams sustiprinti pozicijas rinkoje.**

GAZOLIŲ, SKIRTŲ NAUDOTI ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS SUBJEKTAMS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ GAMYBAI, KIEKIŲ PERŽIŪRĖJIMAS.

Numatoma gazolių normas peržiūrėti 2019 m. (formuojama užduotis LAEI). Tačiau peržiūrėjimas nereiškia vien didėjimo, kadangi dabar galiojančios normos patvirtintos 2015 m. per tą laiką ūkiai modernizavosi, vyraujančios žemės ūkio gamybos technologijos tapo efektyvesnės gazolių sunaudojimo prasme. Vieniems sektoriams gali didėti, kitiems mažėti.

Sumažintu akcizo tarifu apmokestintų gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai, normos nustatytos remiantis mokslininkų teoriniais-praktiniais vertinimais pagal atskirų augalų ir gyvūnų rūšių auginimo technologijas, apskaičiuojant vidutinius metinius gazolių poreikius, reikalingus žemės ūkio naudmenų hektarui ar sutartinių gyvulių vienetui. Šios taisyklės yra suderintos su socialiniais partneriais ir valstybės institucijomis.

Šiuo metu yra derinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas dėl papildomų gazolių kiekių skyrimo už 2017–2018 ūkiniais metais buvusių apsunktintų gamybos sąlygų, sukeltų ekstremalaus kritulių kiekio.

2014 - 2016 M. PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI GYVULIUS PARAIŠKŲ PERADMINISTRAVIMAS, NEATITIKIMAI, SANKCIJOS DĖL ĮSIPAREIGOJIMŲ NEVYKDYMO.

- Nacionalinė mokėjimo agentūra turi teisę ir privalo ankstesniais metais pateiktas paraiškas peradministruoti ir susigrąžinti išmokėtą paramą už paramai netinkamą plotą, nustatytą atnaujintus kontrolinių žemės sklypų duomenų bazę. Išmokėta parama iš pareiškėjų susigrąžinama už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai, tačiau ne daugiau kaip už ketverius metus, skaičiuojant nuo metų, kuriais buvo padarytas (užfiksuotas) pažeidimas.

- Taip pat gali būti peradministruojamos ankstesnių metų paraiškos tų pareiškėjų, kurie nevykdo tęstinių įsipareigojimų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programos (toliau – KPP) arba pagal KPP 2014-2020 m. programos priemones „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ bei „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklas. Pagal šias programas pareiškėjai privalo vykdyti įsipareigojimus tuose pačiuose nurodytų laukų plotuose bei per įsipareigojimų laikotarpį šių plotų nesumažinti daugiau negu numatyta taisyklėse.

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

ATSİETOSIOS NUO GAMYBOS PAPILDOMOS NACIONALINĖS PARAMOS MOKĖJIMAS. ŪKININKAMS ATRODO NETEISINGA, KAD MOKAMA UŽ 2006-2007 M., 2010-2011 M. IR T.T.

Pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos (PLNP) atsiejimą nuo gamybos nustato ES teisės aktai. Žemės ūkio ministerija ne kartą kreipėsi į Europos Komisiją su prašymu leisti atnaujinti PLNP atskaitos laikotarpius, tačiau kiekvieną kartą gaudavo neigiamą atsakymą, motyvuotą tuo, kad visoje ES parama yra atsieta nuo gamybos, išskyrus tam tikrą paramos dalį, kurią ES valstybės narės gali skirti kaip savanorišką susietąją paramą.

PLNP yra atsieta nuo gamybos ir mokama už tam tikru atskaitos laikotarpiu laikytus (realizuotus) gyvulius, rinkai patiektą pieną ar augintus pasėlius (išskyrus išmokas už ėriavedes, kurios yra susietos su gamyba ir mokamos už einamaisiais metais laikytas ėriavedes). PLNP atskaitos laikotarpiai:

- 1) Atsietoji išmoka už baltyminius augalus yra mokama už 2011 m. deklaruotus baltyminių augalų plotus.
- 2) Atsietoji specialioji išmoka už bulius yra mokama už 2010 ar 2011 m. realizuotus bulius.
- 3) Atsietoji išmoka už karves žindenes yra mokama už 2007 m. kovo 31 d. turėtą karvių žindenių ir telyčių skaičių.
- 4) Atsietoji išmoka už pieną yra mokama už 2006-2007 kvotos metais rinkai patiekto pieno kiekį.
- 5) Susietoji išmoka už ėriavedes yra mokama už einamaisiais metais laikytas ėriavedes.

SMULKIŪJŲ ŪKININKŲ RĖMIMO PROGRAMA, VERSLO PLANO PARENGIMO REIKALAVIMAI. VERSLO PLANO VERTINIME GALĖTŲ DALYVAUTI IR SAVIVALDYBIŲ SPECIALISTAI.

Pagal KPP veiklos sritį „Parama smulkiesiems ūkiams“ remiami smulkūs ūkiai, kurių valdos ekonominis dydis nuo 4 000 iki 7 999 Eur.

Parama teikiama verslo plano įgyvendinimui, todėl ES teisės aktuose ir KPP nustatytas verslo plano privalomumas ir pagrindiniai jam taikomi reikalavimai (esamos situacijos analizė, planuojamos įgyvendinti veiklos ir pasiekimo rezultatai, kurie užtikrintų ekonominį gyvybingumą). Šiuo metu verslo plano formoje reikalaujami tik tie duomenys, kurie būtini atitikčiai šiems reikalavimams nustatyti. Siekiant palengvinti verslo plano parengimą, parengta automatizuota verslo plano forma. Verslo plano forma yra paskelbta žemės ūkio ministerijos tinklalapyje.

2019 m. paraiškų surinkimui planuojama atsisakyti grynojo pelningumo rodiklio skaičiavimo ir nustatyti, kad ūkis bus laikomas gyvybingu, jei vykdys pelningą veiklą (įgyvendinus verslo planą pajamos viršys sąnaudas). Tai suteiktų galimybę supaprastinti verslo plano formą.

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

Verslo plano vertinti savivaldybių specialistai negali, nes ši funkcija Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. Nr. 722 nutarimu „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ yra paskirta NMA.

KOKS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS VADOVŲ POŽIŪRIS Į SMULKIŲ PIENO ŪKIŲ IŠLIKIMĄ?

Ministerija mano, kad visi pieno gamintojai gali rasti sau vietas, kas teikdami pieną perdirbti, kas gamindami produktus ir juos parduodami tiesiogiai vartotojams. Tačiau pieno gamintojai (ypač smulkūs), kurie parduoda pieną perdirbti, turėtų jungtis į grupes ar į kitas bendradarbiavimo formas, kadangi smulkaus pieno gamintojo derybinės galios yra labai menkos. Lietuvoje apie 18 proc. viso pieno yra superkama iš ūkių, kurie dalyvauja kooperacijoje – yra kooperatyvų nariai, iš viso kooperacijoje dalyvauja apie 17 proc. visų pieno gamintojų (dalyvaujančių kooperacijoje pieno gamintojų skaičius 2016-09-01 buvo 4678).

Pažymėtina, kad nepaisant didelio smulkių pieno gamintojų skaičiaus (ūkių, laikančių 1-5 karves ir tiekiančių pieną perdirbti, 2018 rugpjūčio pabaigoje buvo 13,8 tūkst., sudaro 66 proc. visų pieno pardavėjų), iš jų per 2018 m. sausio-rugpjūčio mėn. supirkto pieno kiekis sudarė 10 proc. iš viso supirkto pieno kiekio).

GAUTA INFORMACIJA, KAD PIENO SUPIRKĖJAI, ATVAŽIUOJANTYS SAVO TRANSPORTU Į ŪKIUS, MOKA DIDESNES KAINAS, NEI KOOPERATYVAMS, KURIE PATYS SURENKA IŠ PIENO GAMINTOJŲ PIENĄ IR SAVO TRANSPORTU PRISTATO Į GAMYKLĄ.

Atkreipiame dėmesį, kad valstybė negali reguliuoti pieno supirkimo kainų. Pieno supirkimo kainos lygį lemia padėtis pieno rinkoje ir ji nustatoma ūkio subjektų tarpusavio susitarimu.

Pagal Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną bei prekiaujančių pieno gaminiiais nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą pieno supirkėjui perkant žalią pieną, atitinkantį Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatytus kokybės reikalavimus, iš tos pačios žalio pieno pardavėjų grupės ir jį pristatant žalio pieno pirkėjui tokiu pačiu būdu, žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartyse *draudžiama taikyti skirtingą žalio pieno pirkimo kainą*. Tačiau, kaip parodė praktika, pieno supirkėjai kainą taiko tą pačią, bet taiko skirtingus priedus prie kainos.

Kaip tik šiuo metu yra svarstomas minėto įstatymo pakeitimas ir ypač nuostatos dėl kainodaros. Siekiama, kad ji būtų skaidresnė ir suprantama pieno pardavėjui. Artimiausiu metu bus kviečiamas Pieno tarybos posėdis, kuriame, tikimasi, bus sutarta dėl šio įstatymo nuostatų keitimo.

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

AR KETINAMA PERŽIŪRĖTI MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS, PROJEKTAVIMO, VYKDYMO ATESTATŲ IŠDAVIMO KOMISIJĄ IR ŠIŲ DARBŲ IR PASLAUGŲ TAISYKLES?

Iki 2019 m. IV ketvirčio numatyta iš esmės pakeisti Melioracijos įstatymą, kurį pakeitus bus keičiami įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai. Atsižvelgiant į tai, **bus peržiūrėta ir atitinkamai tikslinama Melioracijos įmonių ir specialistų atestavimo taisyklėse nustatyta melioracijos įmonių ir specialistų atestavimo tvarka ir reikalavimai.**

Paminėtina, kad **kvalifikacijos atestato galiojimas gali būti panaikinamas** už grubius normatyvinių statybos techninių dokumentų bei normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų pažeidimus vykdant atestate nurodytus darbus. Taip pat **už neesminius darbų kokybės ir darbų vykdymo technologijos pažeidimus įmonių vadovai ir specialistai gali būti kviečiami į melioracijos atestavimo komisijos posėdį** pakartotinai patikrinti pasirengimą sudaryti melioracijos statinių projektus arba pasirengimą vykdomuose objektuose užtikrinti gerą statybos darbų kokybę ir darbų vykdymo technologiją. **Turint informacijos apie galimus minėtus pažeidimus, raginame kreiptis į Žemės ūkio ministeriją.**

KAIP TOLIAU TVARKYSIME MAGISTRALINIUS GRIOVIUS, TVARKYTUS PAGAL „LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007 – 2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖ „PELNO NESIEKIANČIOS INVESTICIJOS“ (MELIORACIJOS GRIOVIŲ TVARKYMAS), KURIEMS PENKERIŲ METŲ GRIOVIŲ PRIEŽIŪROS ĮSIPAREIGOJIMŲ LAIKOTARPIS BAIGIASI?

Pareiškėjai, praėjusiu programiniu laikotarpiu pagal KPP 2007-2013 metų priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ galėjo sutvarkyti melioracijos griovius, su sąlyga jog vykdys tęstinius 5 m. trukmės įsipareigojimus pagal KPP 2007-2013 m. programos priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklą „Melioracijos griovių tvarkymas“.

Pareiškėjas, pabaigęs tęstinius įsipareigojimus nuo 2019 m. gali priisiimti naujus įsipareigojimus 5 m. laikotarpiui pagal KPP 2014-2020 m. programos priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Melioracijos griovių šlaitų sutvarkymas“.

DĖL LAISVOS VALSTYBINĖS ŽEMĖS ĮSIGIJIMO IKI 1 HA TVARKOS SUPAPRASTINIMO GALIMYBIŲ.

Pažymėtina, kad Žemės įstatymo 10 straipsniuose yra nustatyta išimtis, kad valstybinės žemės sklypai gali būti parduodami be aukciono, jeigu jie įsiterpę tarp privačių žemės sklypų ir neviršija Vyriausybės nustatyto dydžio. Vyriausybė 2003-02-18 nutarimu Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ patvirtintose Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatė, kad įsiterpusio parduodamo žemės ūkio paskirties

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

žemės sklypo nustatytas dydis negali būti didesnis nei 1 ha. Taisyklėse yra aiškiai reglamentuota įsiterpusių žemės ūkio paskirties žemės sklypų įsigijimo tvarka.

Paminėtina ir tai, kad jeigu žemės sklypas neatitinka įsiterpusiam žemės sklypui keliamų reikalavimų, tokį žemės sklypą asmenys gali nuomoti iš valstybės arba yra galimybė jį laikinai naudoti. Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarka yra nustatyta Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktorius 2012 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-112.

DĖL PARDUODAMOS ŽEMĖS KAINOS RIBOJIMO, NUSTATANT PAPILDOMUS SAUGIKLIUS, KAIP IŠSILAVINIMAS IR PAN. DĖL ŽEMĖS ĮSIGIJIMO KOMISIJOS SUDARYMO.

Paminėtina, kad Įstatymu nustatyta, kad asmuo gali parduoti žemės ūkio paskirties žemę, tik gavęs Nacionalinės žemės tarnybos pažymą. Nacionalinė žemės tarnyba išduoda pažymą žemės sklypo pardavėjui, kad šis žemės ūkio paskirties žemės sklypas parduodamas Įstatymo 5 str. nustatyta tvarka pirmumo teisę turinčiam jį pirkti asmeniui. Kai žemės ūkio paskirties žemės sklypas parduodamas kitiems asmenims už mažesnę kainą ir (ar) kitomis sąlygomis, negu buvo nurodyta pirminiame žemės savininko pranešime, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka turi būti pateikiamas pakartotinis pranešimas.

LR Seimo Kaimo reikalų komitetas 2017 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. 110-S-15 buvo sudaręs darbo grupę, kuri vertino ES valstybių žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo teisinį reglamentavimą, tame tarpe ir galimą kainos ribojimą. Darbo grupei atlikus kompleksinį žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo reguliavimo peržiūrėjimą, nuo 2018 m. sausio 1 d. galioja naujos redakcijos Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymas (toliau – Įstatymas).

DĖL MĖŠLIDŽIŲ IRENGIMO.

Mažiems ūkiams taikomi minimalūs aplinkosauginiai reikalavimai, kurių griežtumą lemia ūkyje laikomų sutartinių gyvulių (SG) skaičius.

Ūkiuose, kuriuose laikoma nuo 5 iki 100 SG, mėšlas ir (arba) srutos turi būti kaupiami tvartuose, nesudėtingos konstrukcijos mėšlidėse ar tirstojo mėšlo rietuvėse prie tvarto. Mėšlidės tikrai neturi būti sudėtingas inžinerinis statinys, reikalaujantis projekto, svarbiausia, kad būtų įrengtas nelaidus bei sandarus hidroizoliacinis sluoksnis, kuris apsaugotų, kad būtų užkirstas kelias vandens taršai.

Reikalavimo atsiradimo priežastis.

Ši mėšlo ir srutų kaupimo tvarka nuo 2016 m. lapkričio mėnesio buvo keičiama atsižvelgiant į Europos Komisijos pastabas ir įvertinus tai, kad Lietuvoje daugiau kaip 87 proc. ūkių laikoma mažiau nei 10 SG ir visa Lietuvos teritorija yra priskirta nitratams jautria zona. ŽŪM 2016-11-10 įsakyme Nr. 3D-662 buvo nustatyta, kad nesudėtingos konstrukcijos mėšlidės turi būti įrengiamos turint daugiau kaip 5 SG.

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

Šis reikalavimas taikomas tik žemės ūkio subjektams, siekiantiems gauti tiesiogines išmokas bei dalyvaujantiems Lietuvos kaimo plėtros programos plotinėse priemonėse.

Išsamūs reikalavimai, reglamentuojantys aplinkosauginius reikalavimus tiek mažiems, tiek stambiams ūkiams išdėstyti Aplinkos ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342, patvirtintame mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų apraše.

Esant poreikiui įrengti mėšlides, jų įrengimo taisyklės ir kita projektavimui aktuali informacija išdėstyta LR žemės ūkio ministro 2010-05-14 įsakymu Nr. 3D-472 patvirtintose „Dėl mėšlo ir nuotekų tvarkymo statinių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 03:2010 patvirtinimo“ taisyklėse.

DĖL TRĘŠIMO PLANŲ RENGIMO.

Aplinkos ir žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 patvirtintame mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų apraše numatytas reikalavimas:

- **asmuo, tręšiantis mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 30 ha žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus, privalo turėti tręšimo planą ir jį vykdyti.**

Tręšimo planas turi būti sudarytas kiekvienais metais prieš pradėdant laukų tręšimą mėšlu ir (ar) srutomis ir pateikiamas kontroliuojančiajai institucijai paprašius. Tręšimo planas – tai visuma augalų mitybą reguliuojančių priemonių planuojamam derliui išauginti. Svarbiausi tręšimo planavimo uždaviniai yra išauginti planuojamo dydžio ir geros kokybės derlių naudojant mažiausiai trąšų, išsaugoti dirvožemio derlingumą ir aplinką nuo taršos cheminėmis medžiagomis.

Reikalavimo atsiradimo priežastis.

Lietuva, kaip ir kitos Helsinkio komisijos narės, iki 2021 m. yra įsipareigojusi 19 proc. sumažinti azoto ir 56 proc. fosforo nuotėkį į Baltijos jūrą. Todėl būtina tobulinti žemės ūkio gamybą tinkamai naudojant žemę, tvarkant mėšlą, **derinant tręšimą organinėmis ir mineralinėmis trąšomis.**

Helsinkio komisijos rekomendacijose dėl trąšų naudojimo nurodoma:

- Tinkamai naudoti žemės ūkyje maisto medžiagas – **sudaryti tręšimo planus**, dirvožemio žemėlapius, nustatyti tręšimo normas ir terminus, augalų sėjomainas ir tręšimo techniką.

Atsižvelgiant į tai, kad visa Lietuvos teritorija yra nitratams jautri zona, būtina užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi.

Vis tik daugumoje Lietuvos ūkių tręšiama nepaisant augalų poreikio, dirvožemio savybių ir maisto medžiagų balanso, **naudojami dideli mineralinių ar organinių trąšų kiekiai** (naudojama daug azoto ir neproporcingai mažai fosforo ir kalio). Todėl tręšimo planavimas būtinas ne tik siekiant su mažiausiomis trąšų

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

snaudomis išauginti planuojamo dydžio ir geros kokybės derlių, išsaugoti dirvožemio derlingumą, bet ir saugant aplinką nuo užteršimo augalų mitybos elementais.

DĖL PASĖLIŲ DEKLARAVIMO IR SU PLOTU SUSIJUSIŲ KP PRIEMONIŲ TAISYKLIŲ KEITIMO DEKLARAVIMO EIGOJE. PRAŠYMAS: EINAMŲJŲ METŲ TAISYKLIŲ PO KOVO 15 D. NEBEKEISTI.

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – KPP) priemonių įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo datą reglamentuoja KPP administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507.

Nuo 2018-05-09 įsigaliojus naujamai administravimo taisyklių redakcijai, KPP priemonių įgyvendinimo taisyklės turi būti patvirtintos *ne vėliau kaip 20 darbo dienų iki paramos paraiškų arba projektinių pasiūlymų priėmimo termino pradžios.*

Atkreipiame Jūsų dėmesį, jog šis terminas atitinka Jūsų pateiktą siūlymą. Beje, iki tol galiojo nuostata, jog priemonių įgyvendinimo taisyklės turi būti patvirtintos ne vėliau kaip iki paramos paraiškų arba projektinių pasiūlymų priėmimo termino pradžios.

Atsižvelgiant į tai, kad KPP pakeitimų, kurie perkeliama į KPP priemonių įgyvendinimo taisykles, notifikavimas, laikantis procedūrinių veiksmų, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos 2013 m. gruodžio 17 d. reglamento (ES) Nr. 1303/2013 49 straipsnio 3 dalyje, užtrunka, galimi priemonių įgyvendinimo taisyklių pakeitimai ir po kovo 15 d., t. y. tik pritarus Europos Komisijai.

Pabrėžiame, jog galimi atvejai, kai buvo (bus) atliekami KPP priemonių įgyvendinimo taisyklių pakeitimai deklaravimo metu, nekeičia paramos gavimo sąlygų pareiškėjams arba jas palengvina, tačiau jokių būdu nepablogina.

DĖL VILKŲ PROBLEMOS SPRENDIMO.

Šiuo metu Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijų sutarimu nutarta sudaryti galimybę, kad išnaudojus pagrindinę kvotą, t. y. 60 vilkų, būtų leista papildomai sumedžioti 50 vilkų, jei savivaldybės ir toliau pranešinės apie žvėrių daromus nuostolius.

Savo ruožtu Žemės ūkio ministerija mato galimybę Kaimo plėtros programos lėšomis paremti ūkius, kurie dalyvaus ne pelno siekiančių investicijų priemonių projektuose ir įtrauks investicijas, susijusias su teritorijų aptvėrimu, specialiujų aptvarų, elektrinių piemenų įrengimu, aviganių šunų įsigijimu.

NAUJIENLAIŠKIS, 2018 M. LAPKRITIS NR. 4

Informuojame, kad Aplinkos ministerija 2018 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. D1-784 patvirtino įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-622 „Dėl Saugomų rūšių naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimą, kurio vienas iš tikslų yra nustatyti labiau pagrįstą ir proporcingą vilkų daromos žalos atvejų apskaičiavimo ir vertinimo tvarką. Žemės ūkio ministerija šiam projektui pritarė.

Taip pat 2018 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. D1-890/3D-745 patvirtintas bendras aplinkos ir žemės ūkio ministrų 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo“ patvirtintos metodikos pakeitimo įsakymas. Juo tikslinama ir detaliau išdėstoma nuostolių kompensavimo tvarka atsižvelgiant į ūkio pobūdį, t. y. ar ūkis prekinis-komercinis, ar veislininkystės krypties. Vilkų padaryta žala sunaikinus veislinius ūkinius gyvūnus turėtų nuo šiol apskaičiuojama ir atlyginama pagal veislinių ūkinių gyvūnų įsigijimo dokumentuose nurodytą kainą arba, jei ūkyje tvarkoma dvejybinė apskaita, pagal veislinių gyvūnų pirkimo ir pardavimo duomenis. Taip pat numatoma papildoma kompensacija už patirtą žalą netekus būsimo prieauglio vilkams sudraskius vaikingas pateles.

Atsižvelgiant į statistinius duomenis, iš kurių matoma, kad vilkų papjautų ūkinių gyvūnų skaičius kasmet didėja, šių metų rugsėjo 26 d. Seimo Kaimo reikalų komiteto posėdyje buvo nagrinėtas klausimas dėl vilkų daromos žalos žemės ūkyje ir jų skaičiaus valdymo. Čia buvo pristatytos pirmiau minėtų teisės aktų pataisos ir joms buvo pritarta. Taip pat buvo svarstyti klausimai dėl vilkų sumedžiojimo kvotos didinimo, dėl kompensacijų fondo sukūrimo principų ir numatyta į juos atsižvelgti rengiant susijusių teisės aktų keitimo projektus.

KAIMO IŠLIKIMUI IR JO GYVAVIMUI SVARBI ILGALAIKĖ, NE TRUMPESNĖ NEGU 20 M., ŠALIES ŽEMĖS ŪKIO STRATEGIJA, KURIOJE, NEPRIKLAUSOMAI NUO ES GAIRIŲ, MATYTUME PRIORITETINIO ŪKIO DYDĮ, ŽEMĖS ŪKIO ŠAKAS, VEIKLOS STRATEGIJĄ. AR GALVOJAMA APIE TOKĮ DOKUMENTĄ?

- Ministerijos užsakymu Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas rengia Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros viziją, kuri dar vadinama „Baltąja knyga“;

- Raginame, kad procese aktyviai dalyvautų socialiniai partneriai bei kitų, kaimo interesams atstovaujančių organizacijų atstovai. Tikimės, kad bendradarbiaujant pavyks identifikuoti bendras ir aiškias žemės ūkio sektoriaus plėtrai naudingas bei visuomenei priimtinas ilgalaikes strategines sektoriaus plėtros kryptis;

-Artimiausiu metu mėn. bus „Baltosios knygos“ baigtinis variantas, kurio pagrindu ketinama konstruoti naują strateginį BŽŪP planą po 2020 m.

